

ljeni v 3 brigade. Srbi delajo Rusom priprave za most čez Donavo pri Kladovi. Turški general Kerim-paša je največje silo zbral med Ruščukom in Šumlo, kakih 120.000 mož z 280 kanoni. Iz Sofije in Pirota je 20.000 mož rezervistov potisnil proti Sistovu, da zabranijo Rusom prehod. Koliki strah da Turke ima, to se vidi iz tega, da že sedaj delajo šance okoli Carigrada. Angleški in magjarski oficirji jim pomagajo.

Za poduk in kratek čas.

Turške trdnjave.

Divje Turke slobodno prištevamo najsilnišim tolovajskim narodom; naši predstariši so mnogo od njih trpeli. K nam sicer več ne pridejo ropat, toda doma držijo v Evropi blizu 10 milijonov kristijanov v 500letnem sužanstvu. Teh ne sme nobeden orožja nositi, sami pa so oskrbljeni z najnovejšim in najboljšim orožjem, zlasti veliko močno zavarovanih mest ali trdnjav so si postavili ter iz njih strahujejo cele pokrajine in dežele. Največ jih imajo od srbske meje do Črnega morja. Rusi bodo imeli mnogo dela in prelili bodo veliko krvi, preden jih posilijo, čeravno so sedaj do Donave prodrli z 300.000 junaki in 800 kanoni. Že prehod čez široko Donavo bo težaven, potem bo treba naskočiti trdnjave in obkoliti, če jih ne bo mogoče v prvem naskoku zaseči; naposled bodo morali prekoračiti skalno Balkan-gorovje, ki je kraj Donave po dolgem raztegnjeno. Le malo cest pelja čez širno gorovje, kder bodo Turki gotovo vsako stopinjo zemlje srdito branili, če se njim Rusi tukaj opazno ne ognejo, kar sedaj lahko storijo. Turki so namreč mislili, da bodo Rusi čez Donavo šli blizu morja in so tukaj največ vojakov nastavili; ali sedaj se že vidi, da so jih Rusi zmotili, ker se ti močno zbirajo blizu srbske meje, kder veliko lažje prestopijo Donavo ter mimo Vidina nad Piroto proderejo do Sofije za Balkanom glavnej turške sili za hrbet. Ako se Rusom to posreči, potem bodo Turki sami morali zapustiti podonavske in balkanske trdnjave ter hititi, da še o pravem času in pred Rusi zasedejo Drinopolje in druga mesta pred Carigradom.

Turške trdnjave so nastavljene zaporedom v dvema vrstama. Prvej pripadajo podonavske trdnjave: Vidin (25.000 prebivalcev razun vojakov), Nikopolje, Sistov, Ruščuk (50.000 preb.), Turtukan, Silistrija, Rasova, Mačin, Tulča in Sulina pri izlivu Donave v Črno morje. Imenovana mesta so po najnovejšem načinu in po nasvetu angleških in magjarskih oficirjev zavarovana z šancami, nasipi in kanoni. Zadi za to prvo imajo Turki ob Balkan-gori še drugo vrsto trdnjav. Prva je Niš tik srbske meje, potem Sofija sredi bolgarskega naroda. Te dve trdnjavi ste že unkray Balkana. Takraj gore in na njo naslanjajoče se trdnjave pa so Trnova, Šumlava in Varna ob Črnem morju. Mimo

teh pelja najkrajša pot čez Balkan v glavno turško mesto Carigrad. Ali silne trdnjave in v njih in okoli njih zbrana turška vojna njo Rusom močno zapira. Brez neizmerne krvi prelivanja ne more ondi nobena vojska na svetu prodreti. Vendar, če Rusi tamošnjo silo zlomijo, je Turčija tudi zgubljena. Štiri trdnjave Ruščuk, Silistrija, Šumlava in Varna in ondi zbrana vojna Kerim-paševa je poglavitna in najsilniša bramba Turkov.

Ruščuk je veliko mesto ob Donavi, rumunskemu mestu Džurdževu ravno nasproti. Od Ruščuka blizu mimo Šumlave potegnjena je železnica do Varne. Peške ceste so napeljene do Silistrije, Trnove, Sistova in Vidina. Nedavno je bil Ruščuk samo z globokim rovom in zidom zavarovan, sedaj ga obdajajo silni nasipi in grad, čegar kanoni strahujejo mesto, okolico in Donavo do Džurdževa. Kakih 28 ur niže od Ruščuka je veliko in močno mesto Silistrija, tudi ob Donavi. Pozidal je Silistrijo rimski in prvi kristijanski cesar Konstantin. Poznej so se nje polastili Turki in njo tako utrdili, da so l. 1854. Rusi mesto zastoj napadali in celi mesec zahman streljali. Največja in najmočnejša trdnjava pa je Šumlava na strani od Donave v Balkanu. Mesto so postavili Bolgari, da bi jim služilo v zavetje pred sovražniki in kot stražišče prehodov čez Balkan. L. 1387 so mesto pograbili Turki in se 3krat v njem Rusov srečno obranili. Godilo se je to l. 1774, 1810 in 1828. Šumlava je pravo orlovo gnezdo z 62.000 prebivalci. Mesto nima obzidja, ali strmi brežiči okoli njega so pokriti z silnimi šancami ter je tako podobno velikanskemu taboru. Blizu 80.000 vojakov ima sedaj v njem prostora, streljiva in živeža za eno leto dovolj. Varna je ob Črnem morju in se za more od nje z parobrodom prepeljati v Carigrad v 18 urah. Tudi Varna je silno močna trdnjava. Okoli nje potegnjena je širok rov z vodo napolnjen, za rovom so veliki nasipi in šance, iz katerih 300 Krupovih kanonov preži na sovražnika. Kosarne so tako velike, da se v njih lahko nastani 15.000 vojakov. Leta 1444. je blizu tega mesta bil premagan in umorjen hrabri ogersko-poljski kralj Vladislav. Blizu 200 let poznej so prilomastili brzi kozaki iz Rusije, bliskoma naskočili trdnjavo, vdrli čez obzidje, posekali vso turško posadko in oteli 3000 kristijanskih jetnikov. L. 1810 so Rusi zastoj v mesto streljali, toda l. 1828 so ga po kratki praski srečno vzeli. L. 1854. so v njem zbirali Francozi in Angleži svoje brodovje in vojake, z katerimi so potem čez Črno morje udarili pred Sebastopol.

Smešničar 21. Hripava babica prinese neko zimo dete h krstu. Vstopivša v hišo duhovnikovo začne močno kašljati. Župnik njej rečejo, naj stopi k pluvnjaku! Ali ponižna babica se vsekne in izhraklja na snažno omita tla ter reče: „častiti gospod, ponižno Jih prosim, za me je tukaj tudi dobro!“